

## ਸੰਬੰਧਕ (PREPOSITION)

ਕਿਸੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ਬਦ , ਜੋ ਨਾਂਵ ਜਾਂ ਪੜਨਾਂਵ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ

ਉਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵਾਕ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਦੱਸੇ , ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਕ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਜਾਂ

ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜੇ , ਸੰਬੰਧਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ;

ਜਿਵੇਂ:- ਦਾ , ਦੇ , ਦੀਆਂ , ਵਿਚ , ਨਾਲ , ਤੋਂ , ਕੋਲ , ਰਾਹੀਂ ਆਦਿ ।

\* ਇਹ ਹਰੀ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਹੈ ।

\*ਇਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ।

# ਸੰਬੰਧਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

1. ਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ
2. ਅਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ
3. ਦੁਬਾਜਰੇ ਸੰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੰਬੰਧਕ

**1. ਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ :** ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਹੜੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸਣ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ; ਜਿਵੇਂ : ਨਾ , ਨੂੰ , ਦਾ , ਦੇ , ਦੀਆਂ , ਵਿਚ , ਤੋਂ , ਤੱਕ ਆਦਿ ।

\* ਕਰਨੈਲ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ।

\* ਜੇਬ ਕਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ ।

**2. ਅਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ :** ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧਕ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ ਤੇ ਵਾਕ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੂਰਨ ਸੰਬੰਧਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ: ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਹਰ , ਨਾਲ , ਕੋਲ , ਸਾਹਮਣੇ , ਵਿਰੁੱਧ , ਉੱਤੇ , ਦੂਰ ਆਦਿ ।

\*ਸਾਡਾ ਘਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ।

\*ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਰ ਡਰ ਗਿਆ ।

3. ਦੁਬਾਜ਼ਰੇ ਸੰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੰਬੰਧਕ : ਜਿਹੜੇ ਸੰਬੰਧਕ ਕਦੇ ਪੂਰਨ ਤੇ ਕਦੇ ਅਪੂਰਨ ਹੋਣ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਜ਼ਰੇ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੰਬੰਧਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ: ਉਤੇ, ਨਾਲ, ਹੇਠਾਂ, ਅੱਗੇ, ਪਿੱਛੇ, ਦੁਆਰਾ ਆਦਿ ।

- \* ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠੋ ।
- \* ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠੋ ।
- \* ਕਾਪੀ ਮੇਜ਼ ਉਤੇ ਵੇਖੋ ।

ਬਣਤਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

\*ਮੂਲ ਸੰਬੰਧਕ

\*ਸੰਬੰਧ ਸੂਚਕ ਪਿਛੇਤਰ/ਸੰਧੀ ਸੰਬੰਧਕ

\*ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਬੰਧਕ

ਰੂਪ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

\*ਵਿਕਾਰੀ

\*ਅਵਿਕਾਰੀ